

היו שותפים בזיכוי הרבים! תרומתכם תאפשר להמשיך להפיץ את העלון מידי שבוע באלפי בתי ישראל!
ניתן לתרום לעלון בחיוב למספר טלפון 052-7675933 וכן ניתן לתרום בהוראת קבע או בתרומה חד פעמית בהפקדה לחשבון:
בנק הדואר מספר 09 | סניף 001 | מספר חשבון 30608503 | שם החשבון חיים לנגר

מטעמי תורת חיים

פרשת ראה – הפגם הגדול של מדת הקמצנות

התורה הקדושה מורה שלא ינהג האדם במדת הקמצנות אלא יפתח ידו לצדקה, שנאמר "כי יִהְיֶה בְּךָ אֲבִיּוֹן מֵאֶחָד אֶחָד בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצֶךָ אֲשֶׁר יִהְיֶה" אֶלְקִיד נָתַן לָךְ לֹא תִאֶמֶץ אֶת לִבְּךָ וְלֹא תִקַּץ אֶת יָדְךָ מֵאֶחָד הָאֲבִיּוֹן: כי פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו די מחסרו אשר יחסר לו: השמר לך פו יִהְיֶה דָּבָר עִם לִבְּךָ בְּלִיעַל לֹאמֹר קִרְבָּה שְׁנֵת הַשָּׁבַע שְׁנֵת הַשְּׁמִטָּה וְרַעַה עֵינֶךָ בְּאַחָד הָאֲבִיּוֹן וְלֹא תִתֵּן לוֹ וְקָרָא עָלֶיךָ אֵל יִהְיֶה וְהָיָה בְּךָ חֲטָא: נתון תתן לו ולא ירע ללבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברךך יהוה אלקיך בכל מעשך ובכל משלך ידך: כי לא יחדל אביון מקרב הארץ על פן אֲנֹכִי מִצְוֶךָ לֹאמֹר פִּתַּח תִּפְתָּח אֶת יָדְךָ לְאֶחָד לְעֹנֶיךָ וְלְאֶבְיֶיךָ בְּאַרְצֶךָ" (דברים טו, ז-א). **מדת הקמצנות היא רעה** (יחזקאל נד' להחיד"א על ספר ישעיה פרק מז ד"ה שמועו אלי אבירי) **וגרועה ביותר** (נועם אלימלך' פרשת צו דף קי ע"א טור ב ד"ה זאת תורת העולה), **ואין לך אדם שנמלט ממנה לגמרי**. ואף אם אין כולו שקוע בה, הרי ודאי **יש בו מקצתה** (נועם אלימלך' פרשת מקץ בסוף ביאור הפסוק 'ויהי מקץ שנתים ימים' ד"ה או יאמר ויהי מקץ).

ויש להתבונן, מהו הפגם והחיסרון שיכול לבוא על כל אדם המנהיג את עצמו במדת הקמצנות? ומהו הנזק לסובבים אותו?

מדת הקמצנות שייכת ל'חיצונים' ונמצאת אצל אומות העולם

כוחות 'החיצונים' הם צרי עין (יספר הליקוט'ס' להרמ"ד וואלי בביאור מאמרי חז"ל וזוהר ד"ה ענין אמרם ז"ל). **וגם שלושים וחמש המלאכים שהם שרי האומות העומדים משמאל ל'כסא הכבוד', מקמצים מהשפע הניתן להם ונותנים אותו לתחתונים בעין רעה** (מעבר יבקי בחלק שפת אמת פרק יב ד"ה ואמר פתח אכלת). **וכמותם יש גם גויים בעולם הזה** (עפ"י 'שורש ישי' על מגילת רות לרי' שלמה אלקבץ דף ח ע"ב ד"ה 'פירש אבא מארי'). **כך היה בימי בראשית עם קין שאחז במדת הקמצנות כשהביא "מִפְרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוָה"** (בראשית ד, א), **כי מנחתו היתה זרע פשתן שהוא מהגרוע שבאדמה** (ראה רש"י בראשית ד, ג ד"ה מפרי האדמה), **ולא הביא מנחה משובחת כמו הבל שהביא "מִמִּכְלֹת צֹאן וּמִמִּלְבָּהָן"** (בראשית ד, ז) (נועם אלימלך' פרשת צו דף קי ע"א טור ב ד"ה זאת תורת העולה). **וכן אשת לוט היתה קמצנית** שהיו עיניה צרות באורחים ולא נתנה להם אפילו מלח, **לכן נענשה להיות נציב מלח שנאמר "וַתִּבְטֹ אִשְׁתּוֹ מֵאֲחֶירָיו וַתְּהִי נָצִיב מֶלֶח"** (בראשית יט, כו). **ואחר כך היו באים לה כל יום כמה 'אורחים', שהיו בעלי חיים** (פדה את אברהם' לרי' אברהם פאלאגיי מערכת הצד"י אות ג צדקה ד"ה ומצאתי ברבנן) **מסוג של שוורים** (פרקי דרבי אליעזר' סוף פרק כה), **שאכלו מן המלח שבגופה** (פדה את אברהם' מערכת הצד"י אות ג צדקה ד"ה ומצאתי ברבנן) (להרחבה על אשת לוט ראה אחד ממאמרינו לפרשת ויקרא – 'סוד קיומו של המלח בעולם').

גם פרעה שבימי אברהם אבינו היה קמצן גדול. לכן הוא לא נתן לאברהם מתנות מרצונו הטוב כדי להטיב עמו בעבור לקיחת שרה, אלא נתן לאברהם מתנות כדי ששרה תתרצה לו בעבור המתנות שנאמר **"וַיִּרְאוּ אֹתָהּ שְׂרֵי פְרָעָה וַיִּהְלְלוּ אֹתָהּ אֶל פְּרָעָה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרָעָה: וַיִּלְאָכֶרם הַיָּטִיב בְּעֵבֶרָה"** (בראשית יב, טו-טז) (מדרש אליהו' לרי' אליהו הכהן מחבר 'שבט מוסר' פרשת לך לך דף יח ע"א ד"ה ויראו אותה). **וכן עפרון החיתי היה צר עין ומה שהסכים לתת לאברהם את מערת המכפלה במתנה היה רק למראית העין מפני רצון אנשי העיר שאמרו "בְּמִכְבָּר קִבְּרֵנוּ קִבֵּר אֶת מֵתָךְ אִישׁ מִמֶּנּוּ אֶת קִבְּרוֹ לֹא יִקְלָה מִמֶּךָ מִקְבֵּר מֵתָךְ"** (בראשית כג, ו) **ובפרט שהוא היה שר נכבד שם. אך מחמת צרות עינו ואהבת הממון, הוא ביקש למכור לאברהם את מערת המכפלה יחד עם השדה וכך להבליע את דמי המערה בדמים המופקעים שידרוש עבור השדה**. לכן אף שאברהם ביקש רק **"וַיִּתֵּן לִי אֶת מְעֵרַת הַמִּכְפָּלָה אֲשֶׁר לוֹ"** (בראשית כג, ט) **עפרון הוסיף גם את השדה "לֹא אֲדֹנִי שְׁמַעֲנִי הַשָּׂדֶה נִתְּתִי לָךְ וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ לָךְ נִתְּתִיךָ"** (בראשית כג, יא) (נזר הקודש' לרי' יחיאל מיכל גנולגא על בראשית רבה פרק נח, ט ד"ה שהיו קנטורין).

אברהם לא רצה לקחת בחינם לכן הציע דמים על השדה שנוספה למכירה, ועפרון מיד התרצה וביקש דמים רבים עבורה שנאמר **"וַיִּדְבֹר אֶל עֶפְרֹן בְּאֲזִנֵּי עֵם הָאֶרֶץ לֵאמֹר אֵךְ אִם אֶתָּה לוֹ שְׁמַעֲנִי נִתְּתִי כֶסֶף הַשָּׂדֶה קַח מִמֶּנִּי וְאֶקְבְּרָה אֶת מֵתִי שָׁמָּה: וַיַּעַן עֶפְרֹן אֶת אֲבִרָה לֵאמֹר לוֹ: אֲדֹנִי שְׁמַעֲנִי אֶרֶץ אֲרָבַע מֵאוֹת שְׁקֶל כֶּסֶף בִּינִי וּבִינֶךָ מָה הוּא וְאֵת מֵתָךְ קִבֵּר"** (בראשית כג, יט-טו) (נזר הקודש' לרי' יחיאל מיכל גנולגא על בראשית רבה פרק נח, ט ד"ה שהיו קנטורין). **זה הטעם שנלקחה מ'עפרון' האות ו' בפסוק "וַיִּשְׁמַע אֲבִרָה אֶל עֶפְרֹן וַיִּשְׁקַל אֲבִרָה לְעֶפְרֹן אֶת הַכֶּסֶף אֲשֶׁר דָּבָר בְּאֲזִנֵּי בְנֵי חֵת אֲרָבַע מֵאוֹת שְׁקֶל כֶּסֶף לְעִבְרָה"** (בראשית כג, טז), **כי האות ו' היא אות הרומוזת לחיים** והיא האות שביקשה רחב לקבל כסימן שיחיו את בני משפחתה כשאמרה למרגלים **"וַיִּנְתְּתֶם לִי אוֹת אֱמֶת"** (ויחזעב, ב) (ראה זוהר פרשת ויחי דף רמא ע"ב ד"ה יתבו ולעו). **וירדה אות זו משמו של 'עפרון' כי נחסרו חייו, ונשאר שמו 'עֶפְרֹן' שעולה בגמטריא "רע עין", ושעלו נאמר "נִבְהֵל לְהוֹן אִישׁ רַע עֵין וְלֹא יַדַּע כִּי חָסֵר בְּאֲזִנֵּי"** (משלי כח, כב) **כלומר עפרון הנבל שהיה איש רע עין, לא ידע שחסרו לו מוחיו** (פני דוד' להחיד"א פרשת חיי שרה אות כד ד"ה נבהל להון).

צרות העין היא מדה טבעית לאומות מואב (ושל"ה הקדוש' חלק ראשון מסכת שבעות דף מ ע"ב) **ואומת עמון, לכן הם לא קידמו את ישראל בלחם ומים שנאמר "לֹא יָבֹא עֲמֹנִי וּמוֹאָבִי בְּקֶהֱל יִהְיֶה גַם דֹּר עֲשִׂירִי לֹא יָבֹא לָהֶם בְּקֶהֱל יִהְיֶה עַד עוֹלָם: עַל דָּבָר אֲשֶׁר לֹא קִדְּמוּ אֶתְכֶם בְּלָחֶם וּבִמִּים בְּדֶרֶךְ בְּצִאתְכֶם מִמִּצְרָיִם"** (דברים כג, ד-ה) (שורש ישי' לרי' שלמה אלקבץ על מגילת רות דף ח ע"ב ד"ה פירש אבא מארי). **ובלק מלך מואב בעצמו היה צר עין מאוד, ומרוב הקמצנות שהיתה בו הוא שלח לשרים שלו ולבלעם** (נאמרי נועם' לרי' מאיר מדזיקוב פרשת בלק ד"ה ויזבח בלק בקר) **לאכול רק דבר מועט** (רש"י במדבר כב, מ) **"בִּקְרָא" אחד "נִצְאָן" אחד שנאמר "וַיִּזְבַּח בָּלַק בָּקָר וְצֹאן וַיִּשְׁלַח לְבָלָעַם וּלְשָׂרָיו אֲשֶׁר אִתּוֹ"** (במדבר כב, מ) (נאמרי נועם' פרשת בלק ד"ה ויזבח בלק בקר). **וגם אז לא שלח אותם חיים אלא רק אחרי שזבח אותם ולקח מהם חלקים מבשרם לצורכו, ואת הנותר שלח להם**. ועוד בלק הקדים לשלוח את המאכל הגס של ה"בקר" לפני המאכל הקל של ה"צאן", כדי שהם יתמלאו מהר באכילתם ולא יאכלו הרבה (ישפתי כהן על התורה' פרשת בלק על הפסוק 'ויזבח בלק בקר').

להשגת ספרי 'מטעמי תורת חיים' המתוקים מדבש 052-718-3300

נקודות הפצה בערים: ירושלים, תל אביב, חולון, אשדוד, פתח תקוה, צפת, בני ברק, ביתר עלית, נתניה, רמלה, ראש העין, קרית גת, באר שבע, אשקלון, מעלה אדומים.
בחנויות ספרים בירושלים: 'ספרי מאה שערים', 'ספרי עין יעקב', 'ספרי הישיבה'
ניתן להשיג בעוד מקומות ובאמצעות שליח עד הבית

הקמצן בממונו נקרא נבל ולא נחשב מזרע האבות הקדושים

הקמצן נקרא 'פילי' (ראה ישעיה לב, ה) על שאומר "כי לי לעצמי יהיה הכל ואין לזולתי חלק בשלי" (יספר החיים) לר' חיים מפרידברג אחיו של המהר"ל מפראג בחלק הפרנסה וכלכלה פרק ה' ד"ה קמצנות, עפ"י אבן עזרא על ספר ישעיה לב, ה), הנהגה זו שהאדם ממלא את אוצרותיו ולא מוציא כספו וזהבו לעניים ומתאכזר עליהם ועינו רעה לתת מנה יפה לתלמידי חכמים עניים ואביונים, היא היפך מדתו של ה' יתברך (דברים אחרים) להחיד"א דרוש ד' לשבת הגדול סוף דף טז ע"א ד"ה וממוצא דבר ישכיל) אשר גילה דעתו כי אין רצונו בצרי העין' כפי שנאמר בתרומת המשכן "דָּבָר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמַתִּי" (שמות כה, ב) (שפתי כחן על התורה) פרשת תרומה ד"ה וכתב רבינו בחיי). וכל זמן שהאדם מקמץ ידו ואינו נותן כפי השגת ידו הוא ארור מפי השכינה ועליו נאמר "וְאָרוּר נֹכֵחַ" (מלאכי א, יד) (מזמור לאספי' לר' ששון בן מרדכי שינדוך בחלק דיני הצדקה דף מה ע"ב ד"ה יתן האדם), ונקרא "נוכח" על ענין היותו 'כילי' (מלבי"ם מלאכי א, יד בביאור המילים). וכל זמן שהאדם הקמצן ארור מפי השכינה, אין הוא יכול לאכול ולשתות ושתיה ערבה לו אכילתו ושתיתו ושאר מעשיו וענייניו (מזמור לאספי' לר' ששון בן מרדכי שינדוך בחלק דיני הצדקה דף מה ע"ב ד"ה יתן האדם).

אדם שהוא קמצן בממונו נקרא גם 'רע' (ראה חיים) על התורה לר' חיים פאלאגני פרשת קרח דף נה ע"א ד"ה יעוד נר' לפרש' בשם יאגדת בראשית' תחילת פרק כה) ו'נבל'. ועליו נאמר "וְנָבַל כִּי יִשְׁבַּע לֶחֶם" (משלי ל, כב) (תיקוני זוהר הקדמה דף ב ע"א ד"ה הדא הוא דכתיב) על שהוא מרגיז את השכינה כאשר הוא משביע עצמו מלחם בעודו מחזיק במדת הקמצנות. לכן צריך האדם לסלק מעצמו את מדת הקמצנות לפני שיושב וסועד לחם (יגארא דפרקא' לר' צבי אלימלך מדינוב מחבר 'בני יששכר' אות מה ד"ה ע"ש דמאן דלית). ועוד הקמצן לא נחשב מזרע האבות הקדושים שעליהם נאמר "וְנִדְבְּנָה עִמָּם נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹקֵי אֲבֹרָהֶם" (תהלים מז, י) (תיקוני זוהר הקדמה דף ב ע"א ד"ה הדא הוא דכתיב). והוא לא נחשב מחלקם אפילו אם לומד תורה ומקיים מצוות, כל זמן שהוא מחזיק במדת הקמצנות (סגולות ישראל' לר' ששון בן מרדכי שינדוך בחלק השמטות והוספות לאותו וסעיף ב), לפי שנוהג היפך מעשיהם. וכפי שנאמר אצל אברהם אבינו על מה שצוה את כל זרעו "כִּי יִדְעֲתֶיךָ לִמְעַן אֲשֶׁר יִצְוָה אֶת בְּנֵי וְאֶת בָּיִתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרָךְ הַזֶּה" (לעשות צדקה ומשפט" (בראשית יח, יט) (עפ"י יגארא דפרקא' למחבר 'בני יששכר' אות כ).

הקמצן הוא כנגד הסטרא אחרא, כפי שנרמז בשמו 'קמצן' (יכסא דוד' להחיד"א דרוש יח לשבת הגדול דף עח ע"א ד"ה ועמד השואל ושאל) שבארמית נקרא 'קמצא' (ספר החיים) לר' חיים מפרידברג אחיו של המהר"ל מפראג בחלק פרנסה וכלכלה פרק ה' ד"ה הקמצנות), היות שהאות ק' בתיבה 'קמצא' רומזת לסטרא אחרא (יכסא דוד' להחיד"א דרוש יח לשבת הגדול דף עח ע"א ד"ה ועמד השואל ושאל) שיש לו 'מאה' כוחות (מגלה עמוקות' לר' נתן נטע שפירא פרשת לך לך ד"ה ילפי זוהר לך לך', 'קהלת יעקב' לר' יעקב צבי יולס ערך מ"א ד"ה מאה סוד של מאה) כפי שנאמר "תַּחַת גְּעָרָה בְּמִבִּין מִהַכּוֹת כָּסִיל מֵאָה" (משלי יז, י) (בארות עמוקות' לר' צבי אלימלך מדינוב על 'מגלה עמוקות' פרשת לך לך אות קע, 'יחידושי תורה' להגאון מוויילנא הנקרא יליקוטי תורה' בחלק ליקוטי תנ"ך על הפסוק 'הוקם על', שם משמאל' לר' שמואל מסוכטשוב פרשת עקב שנת תר"ע ד"ה ונראה כן). וכן האותיות 'מצא' שנותנו מהתיבה 'קמצא', עולות בגמטריא שמו המלא 'סמא"ל'. וסימן לדבר הוא מה שאמרו רבותינו על סיבת חורבן בית המקדש "אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים" (ראה גמ' גיטין דף נה ע"ב), ורמזו בדבריהם על הסי"מ וכל סיעתו (יכסא דוד' להחיד"א דרוש יח לשבת הגדול דף עח ע"א ד"ה ועמד השואל ושאל).

דוד המלך שלח נערים לבקש אוכל מנבל הכרמלי באומרו "תִּהְיֶה נָא אֶת אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדָךְ לַעֲבֹדָה וּלְבִנְיָה לְדָוִד" (שמואל א' כה, ח) אך נבל לא רצה ליהנות את דוד כלום מהונו ורכושו כי היה ממונו חביב עליו יותר מגופו, ותמה על בקשתם ואמר "וְלִקְחֲתִי אֶת לַחֲמִי וְאֶת מִיָּמִי וְאֶת טַבַּחְתִּי אֲשֶׁר טַבַּחְתִּי לַגֹּזֵז וְנִתְּתִי לְאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יִדְעֲתִי אִי מִזֶּה הַמָּה"!! (שמואל א' כה, יא) (ילב אריה' לר' יהודה אריה לייב בן האשקי פרשת תזריע אות כז). כי נבל היה איש בלעל ו"כְּשָׁמוֹ כֵּן הוּא נָבַל שָׁמוֹ וְנָבַל עִמּוֹ" (שמואל א' כה, כה) (ילב אריה' לר' יהודה אריה לייב בן האשקי פרשת תזריע אות כז) שהיה נבל בממונו, קמצן (פירוש הרב מנחם מנדל בודק על תיקוני זוהר דף ב ע"א ד"ה ונבל שמ"י) צר עין (יצרור המור' לר' אברהם סבע חמיו שר' יוסף קארו פרשת מצורע פרק יד, לד ד"ה וכן זה היה) וְכִלִּי, כמו הכלב שלא נותן כלום לחברו. לכן נאמר עליו "וְהָאִישׁ קָשֶׁה וְרַע מַעֲלָלִים וְהוּא כְּלָבִי" (שמואל א' כה, ג) (זיקוקין דנורא ובעורין דאשא' לר' שמואל הירא על תנא דבי אליהו זוטא פרק טז אות קט ד"ה ומ"ש ופני הדור). וכשם שנבל גרס רעה לעצמו למות במגפה בעוון זה (יספר זכריה' לר' זכריה סימנר דף כז ע"א ד"ה גם יזרח שלא יחנה מצרי), כן הוא כל אדם קמצן ש"עשה עֲשֶׂר וְלֹא בְּמִשְׁפָּט" (ירמיה יז, יא) להיות בעל צדקה וגמילות חסדים, אז "בְּחֻצֵי יָמָיו יַעֲזְבֻנוּ וּבְאַחֲרֵיתוֹ יִהְיֶה נָבַל" (ירמיה יז, יא) כלומר שילקה בגופו כמו נבל הכרמלי לר' יהודה אריה לייב בן האשקי פרשת תזריע אות כח).

קליפה רעה מצד השדים שולטת על ממונם של הקמצנים הגדולים

כאשר אדם הוא צר עין זה גורם להשרות את המשחית הנקרא 'רעה' על ממונו (ידעת חכמה' לר' יהודה לייב פוחוביצר שער העבודה פרק ארבעה עשרה דף נג ע"ב ד"ה ידע כי מי שהוא צר עין עפ"י זוהר) ועל כל אברי גופו שנאמר "וְכָלִי פִלְיוֹ רָעִים" (ישעיה לב, ז) כלומר ה"כלי" שהוא הקמצן, נדבקת הרעה ב"פיליו" שהם אברי גופו. והקליפה הזאת שנדבקת בו יועצת לו לחבל עניים באמרי שקר, לומר כי הם אינם הגונים ואין ראוי לתת להם צדקה כי יש הרבה רמאים וכדומה (יכסא דוד' להחיד"א דרוש יב לשבת כלה דף נד בספר ישעיה סימן לב ד"ה וכל כליו רעים). הקליפה הזאת עושה את האדם קמצן בממונו, וכשבאים אליו גבאי צדקה היא מוחה בידו ומשכנעת אותו שלא יוציא כלום מכספו. וגם כשבאים עניים ממש לבקש צדקה היא מוחה בידו שלא יתן להם מאומה (זוהר פרשת בשלח דף סה ע"א ד"ה חולה אמאי היא חולה). וקליפה זו נדבקת באדם אשר בחר בה ונאחז בה בקמצנותו (זוהר פרשת בשלח דף סה ע"א ד"ה אלא אי כתיב), ועל ידה האדם נקרא 'רע עין' (ישורש ישי' לר' שלמה אלקבץ על מגילת רות דף כד ע"ב ד"ה ועל זה נאמר).

המשחית הזה יכול לגרום שהאדם שלא ייהנה אפילו בעצמו מממונו מרוב קמצנותו (זוהר פרשת בשלח דף סה ע"א ד"ה חולה אמאי היא חולה). ואז בכל דרכיו האדם אינו מתקרב לממונו ולא מוציא ממנו, אלא שומר אותו עד שנעשה חולה מרוב צרות עינו (זוהר פרשת בשלח דף סה ע"א ד"ה אלא אי כתיב, 'ישורש ישי' לר' שלמה אלקבץ על מגילת רות דף כד ע"ב ד"ה יועל זה נאמר' מהזוהר) ועליה נאמר "יֵשׁ רָעָה חוֹלָה רְאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ עֹשֶׂר שָׁמֹר לְבַעֲלָיו לְרַעְתּוֹ" (קהלת ה, יב), "רָעָה חוֹלָה" – היא הקליפה 'הרעה' שעושה את האדם חולה מרוב קמצנות (זוהר פרשת בשלח דף סה ע"א ד"ה חולה אמאי היא חולה), עד שלבסוף מת ואדם אחר ייקח את כל עושרו שנאמר "עֹשֶׂר שָׁמֹר לְבַעֲלָיו" (קהלת ה, יב) (זוהר פרשת בשלח דף סה ע"א ד"ה ושלמה מלאך, יסוד יוסף' לר' יוסף מפוזנא רבו של מחבר 'קב הישר' סוף פרק כג ד"ה 'בוא וראה' עפ"י זוהר). לכן מברכים בברכת הכהנים "בְּרָכָה הֵן" (במדבר י, כד), "בְּרָכָה" – בעושר ונכסים, "וְיִשְׁמְרָךְ" – מן המזיקים (ראה 'במדבר רבה' יא, ה) השולטים על ממונך ולא מניחים לך לגעת בו ולהוציאו לצדקה או לצרכיך (ילב אריה' לר' יהודה אריה לייב בן האשקי פרשת נשא אות ד), כי ה' שומרך שלא יהיה מסור בידיהם אלא בידך (יקב הישר' סוף פרק כה ד"ה ולפי זה נראה ל).

ועוד אמר על כך שלמה המלך "יֵשׁ רָעָה אֲשֶׁר רְאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְרָבָה הִיא עַל הָאָדָם: אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לוֹ הָאֱלֹקִים עֹשֶׂר וְנִכְסִים וְכָבוֹד וְאֵינֶנּוּ חֹסֵר לְנַפְשׁוֹ מִכָּל אֲשֶׁר יִתְּנָהּ וְלֹא יִשְׁלִטְנוּ הָאֱלֹקִים לְאָכַל מִמֶּנּוּ כִּי אִישׁ נִכְרִי יֵאָכְלֵנוּ זֶה הֶבֶל וְחָלִי רָע הוּא" (קהלת ו, א-ג) כלומר שהקב"ה נתן לאדם עשיר הרבה "עֹשֶׂר וְנִכְסִים וְכָבוֹד" עד ש"איננו חסר לנפשו" והם ברשותו להשתמש בהם (זוהר פרשת בשלח דף סה ע"א ד"ה ושלמה מלאך צווח), אך הוא מחמת קמצנותו השליט את 'הקליפה' על עצמו ולכן הקב"ה מצידו גם "לא יִשְׁלִטְנוּ" עליה, כלומר לא יעזור לו להתגבר עליה כי הוא בחר לאחוז בה על ידי מעשיו. ובזה העשיר ממשיך כל ימיו ולא מתקרב לממונו ולא מוציא ממנו, עד שלבסוף "אִישׁ נִכְרִי יֵאָכְלֵנוּ" את כל הונו וכספו (זוהר פרשת בשלח דף סה ע"א ד"ה אלא

אי כתיב). וכך אותה 'רוח הרעה' שמלבישה את העשיר הקפלי טורדת אותו מן העולם הזה, ויכול אף לבוא בסופו לעניות וימיו מכאובים מפני זלעפות רעב (מעיל צדקה ל' אליהו הכהן מחבר 'שבת מוסר' בסוף סימן תרסו).

יזהר האדם שלא יהא קמצן גדול כי אז הוא ברשות הסטרא אחרא (ספר 'זכירה' דף נא ע"ב ד"ה סגולה גדולה שיזהר האדם) **כלומר ביד המזיקים השורים על הממון** (יקב הישר' ל' צבי הירש קאידנוור סוף פרק כה ד"ה ולפי זה נראה לו). ועל כך ציונה התורה "כי יקרה בך אביון מאחזק מאחזק שערך בארץ ארץ יחזק"ה אלקיך נתן לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחזק האביון: כי פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו די מחסרו ארץ יחסר לו" (דברים טו, ו-ז), "לא תאמץ את לבבך" – כי זה גורם שהשדים יגנבו את לבבך להיות קמצן גדול מאוד, "ולא תקפץ את ידך" – שזה מביא לכך שהשדים קושרים את ידך היפך פשיטת היד של בעל הבית לעני, כי אז השדים קושרים את המפתחות המלאים כל טוב מנכסך. **ונמצא שהאדם בקמצנותו נותן יד לשדים לסגור את דלתות נכסיו**. אך אם "תפתח את ידך" לתת לעניים בריוח ולא בצער אלא בטוב לבב כרצונך הטוב, אז את הפתח תמצא "פתח", ולא תהיה סגירה בידי השדים לדלתותיך (ויאברהם זקן ל' אברהם פאלאגי דרוש ד להלבשה ד"ה אמור מעתה).

מעשה בקמצן גדול שהשד הממונה על הקמצנות שלט בכספו וזהבו

ומעשה היה באדם אחד שהיה לו עושר גדול ואוצרות זהב וכסף ואבנים טובות. והאיש היה קמצן גדול שאין כמוהו בכל העולם. ואף לבית הכנסת לא היה הולך בימי שני וחמישי שמא יצטרך ליתן פרוטה לכיס של צדקה. אך היתה לו מצוה שהחזיק בה מאוד להיות מוחל, והיה טורח בה מאוד ולא לוקח שום שכר בעבורה מאף אדם, בין עשיר ובין עני. **ופעם אחת בא לו שד בדמות איש ואמר שאשתו ילדה בן זכר והוא צריך מוהל. והלך עמו המוהל כי לא ידע שהוא מ'החיצונים'**. וכאשר הגיע לביתו של האיש פגש את היולדת, והיא סיפרה לו כי בעלה הוא למעשה שד ואילו היא מזרע אנשים ונלקחה על ידי השדים בקטנותה. **והזהירה אותו שיציל את נפשו על ידי שלא ייקח מבעלה שום מאכל ושתייה ולא ייקח שום מתנה, לא ממנו ולא מאף אחד מיושבי המקום הזה**. וכאשר שמע כן המוהל היה מתיירא מאוד וחרד ללבו (יקב הישר' ל' צבי הירש קאידנוור פרק כה ד"ה או יש לומר).

וכשהגיע הערב באו הרבה אנשים ונשים מכפרים סמוכים על סוסים ועגלות לליל הברית, וכולם היו שדים בדמות של בני אדם. וכאשר ישבו לסעוד הפצירו במוהל שיטול ידיו וישיב עמם לסעודת מצוה, אך המוהל מיאן לאכול ולשתות ואמר "עייף אנכי מן הדרך". ולא אכל ולא שתה כל אותו הלילה. ולמחרת הביאו את התינוק והוא מל אותו כמנהג כל בית ישראל. ואחר כך הסנדק הזמין את כולם לסעודה והוכרח המוהל לבוא עמו, אך לא אכל ולא שתה באומרו שיש לו 'תענית חלום' ונמנע מאכילתו. ואחר חצי היום אמר בעל הבית שכיון והמוהל הטריח עצמו לילך יותר משתים עשרה פרסאות למצות המילה לכן הסעודה תחכה עבורו עד הלילה שאחר תעניתו. **וכל כוונת השד בעל הבית, שיהנה המוהל מלחמו ומפרנסתו ואז תהיה לו שליטה עליו**. אך השד לא ידע מאומה מכך שאשתו היולדת גילתה קודם לכן למוהל שהוא שד המחופש בלבוש של איש (יקב הישר' ל' צבי הירש קאידנוור פרק כה ד"ה ויהי לעת ערב באו הרבה).

ואכן לקראת ערב היתה סעודת ברית מילה והם היו אוכלים ושותים כל מעדני עולם, ואף על פי כן המוהל לא אכל ולא שתה עמם, ואמר שראשו ואיבריו כבדים עליו. ויהי כטוב ליבם ביין אמר בעל הבית למוהל "קום ולך עמדי לחדר!" והתיירא המוהל ואמר בדעתו שוודאי הגיע זמן קיצו למות. והלך עמו לחדר אחד ושם הראה לו בעל הבית כלי כסף שונים. ואחר כך היה מוליך אותו לחדר שני והראהו כלי זהב ואמר לו "טול כלי אחד לזיכרון!" אך ענה לו המוהל "יש לי כלים של זהב ושל כסף, וכל טוב שבעולם כלים טובים ומרגליות וטבעות ותכשיטי ענק". ואמר לו בעל הבית "טול אחת מן הטבעות או כלי חפץ אשר יקר הוא בעיניך!" אך מכולם לא רצה המוהל לקחת, והשיב שיש לו בביתו כבר לרוב. אחר כך הוליך אותו לחדר אחד שהיו בו הרבה מאוד מפתחות התלויים במסמרות סביבות החדר. **ותמה האיש המוהל על הדבר הזה כי ראה שם מפתחות קשורים יחד שנראים ממש כמו המפתחות שיש לו בביתו לכל אוצרותיו** (יקב הישר' ל' צבי הירש קאידנוור פרק כה ד"ה ויהי לעת ערב באו הרבה).

אז אמר אליו השד בעל הבית "כיון שגמלת חסד עמדי והלכת עמי שתים עשרה פרסאות על מנת למול את בני, וראיתי שה' איתך היות שלא אכלת ולא שתית ולא לקחת מאומה מרשותי – לכן אני מגלה לך כי "אני הוא ראש כל השדים הממונים על אנשים שמטבעם קמצנים, ומסורים בידנו כל המפתחות שלהם לכספם וזהבם ואוצרותיהם, על מנת שלא יהא להם כוח ורשות לעשות בהם איזו צדקה וגמילות חסד, ואף לעצמם אין רשות בידם להתענג ולקנות איזה מאכל טוב או מיני מגדים. ובאשר אתה גמלתני חסד גדול במילת בני, לכן קח את צרור המפתחות הקשורות הללו של אוצרותיך ואל תירא, חי ה' שלא יארע לך שום רעה!". והמוהל לקח את קשר המפתחות והלך בשמחה לביתו, ובבואו נהפך לבבו ונעשה לאיש אחר, ותכף בנה בנין של אבנים ועשה שם בית כנסת גדול ומפואר מאוד, ועשה צדקות ופרנס את העניים והיה מלביש ערומים, והפליא לעשות כן עד יום מותו ונפטר בשם טוב (יקב הישר' ל' צבי הירש קאידנוור פרק כה ד"ה ויהי לעת ערב היה סעודת ברית מילה).

אכילה משולחנו של הקמצן מביאה לידי חולי וסכנת מוות

כאשר אדם נולד בעולם הזה הוא בא עם ככרו (ראה גמ' נדה דף לא ע"ב בשם ר' יצחק), כלומר עם לחמו ומזונו אשר נגזרו עליו בשעה שהובאה טיפתו בפני בורא העולם אשר פותח את ידו "וימשיב לך חן רצון" (תהלים קמה, טו) (מעבר יבק' בחלק שפת אמת פרק יב ד"ה ואמר פתך אכלת). **לכן צריך להיזהר לא לאכול מלחמו של אדם קמצן כפי שאמר שלמה המלך "אל תלחם את לחם רע עין ואל תתאיו למטעמתי" (משלי כג, ו-ז), "כמו שער בנפשו" – פירושו שהאוכל (יקב הישר' תחילת פרק כו ד"ה כתיב אל תלחם) ממרר את נפשו (יורש ישי ל' שלמה אלקבץ על מגילת רות דף כד ע"ב ד"ה ועל זה נאמר) ועל לחמו מושל 'הרע עין' (נאור החמה' על זוהר פרשת שמות דף ג ע"א ד"ה א"ר יצחק מאן דאיהו מהרמ"ק), ומי שאוכל על שולחנו גורם רעה לעצמו (ספר זכירה' דף כז ע"א ד"ה גם יזהר שלא יתנה מצר) כי שפע המזונות שנגזרו על האורח יושפעו על ידי האדם הקמצן הזה שהוא סועד אצלו, ולא יבוסם ולא יערב לו כי שולט בו צד הרע (מעבר יבק' בחלק שפת אמת פרק יב ד"ה ואמר פתך אכלת).**

כל מי שאוכל אצל הקמצן הרי זה מנבל את עצמו (ומאה שערים' על עשמי המצוות המיוחס לרקנאטי מצוה שמונה ועשרים) **ואותה האכילה היא בנפשו של האוכל כמו סם המוות**. ולא יגיעו ימים מועטים עד שיבוא אליו איזה חולי, ולפעמים אף יחלה חולי שיש בו סכנה. ועל כך נאמר "אל תלחם את לחם רע עין ואל תתאיו למטעמתי": כי כמו שער בנפשו (משלי כג, ו-ז), "כמו שער בנפשו" – פירושו שהאוכל (יקב הישר' תחילת פרק כו ד"ה כתיב אל תלחם) ממרר את נפשו (יורש ישי ל' שלמה אלקבץ על מגילת רות דף כד ע"ב ד"ה ועל זה נאמר) ועל ידי אכילתו אצל 'הרע עין', עד שלפעמים יכול האיש האוכל למות מכוח המאכל שאכל אצל צד העין (יקב הישר' ל' צבי הירש קאידנוור תחילת פרק כו ד"ה כתיב אל תלחם ד"ה ולכן לא רצה), שהרי צד העין ארוך מפי השכינה וברכתו ארוכה, ואין ליהנות ממנו (יקול ששון' ל' ששון בן מרדכי שינדוך בערך 'ידיבות וכליות' סוף ד"ה ולכן עש). לכן ר' פנחס בן יאיר (עפ"י גמ' חולין דף ז ע"ב) לא היה אוכל אצל שום אדם, כי היה מתיירא לנפשו שלא ליהנות מאיזה צד עין (ראה גמ' חולין דף ז ע"ב) שאחר כך בהכרח יבוא עליו איזה חולי (יקב הישר' תחילת פרק כו ד"ה ולכן לא רצה רבנו הקדוש. וראה גמ' חולין דף ז ע"ב שהסכים לאכול אצל רבי שהיה עשיר גדול וידע עליו שהוא אצל צד עין).

החולכי דרכים צריכים שמירה גדולה בזה שלא להכביד עצמם על איזה בעל בית מארח, כי לפעמים המארח צר עין וכל מה שמאכילים ומשקם זה רק מחמת הבושה ואין לו באמת רצון. ואז נמצא כי המאכלים והמשקים הללו פוגמים את נשמתם של החולכי הדרכים וגם מביאים להם חולאים אל הגוף שנאמר "אל תלחם את לחם רע עין" (משלי כ, ו). לכן שומר נפשו ירחק מה שאפשר, כי רע הדבר ומזיק גדול מאוד (יסוד יוסף' לר' יוסף מפוזנא רבו של מחבר קב' הישר' פרק סב ד"ה בדרך צדק). ואם מוכרח להתארח, אז יעשה כל שבכוחו שלא להכביד על בעל הבית. ולכן טוב פת חרבה באיזו אכסניה מאשר לילך אצל איזה בעל בית. ואפילו אם בעל הבית צדיק ועשיר, יתכן שהוא צר עין אך בוש לגרשו מביתו. ולהחליף דרכים אלו אמרו "ושונא מתנתו יחיה" (משלי טו, כ). (ועליו חסידים' על ספר חסידים לר' אליעזר פאפו דף נג ע"א ד"ה האורח שראוהו). וגם בתוך ביתו של אדם, אם יש אב קמצן בממונו ישתדל הבן לאכול לחמו לבדו ולא יצפה לארוחותיו הצרות של אביו (מעבר יבק' בחלק שפת אמת פרק יב ד"ה ואמר פתך אכלת).

המצריים בזמן האבות הקדושים, היו צרי עין באכילת לחם שנאמר "פי לא יוכלון המצרים לאכל את העברים לחם כי תועבה הוא למצרים" (בראשית מג, לב), לכן לחם היה לחם רע עין (וזה פרשת שמות דף ג ע"א ד"ה אמר רבי יצחק). אמנם השבטים הקדושים בני יעקב אבינו שירדו למצרים בשעה שיוסף היה מולך שם כן סעדו מלחמם של המצרים, וכפי שצוה יוסף את עבדיו עבור השבטים "ויאמר שִׁימו לָחֶם: וְנִשְׁימוּ לוֹ לָבֶדוּ וְלָחֶם לָבֶדוּ וְלִמְצָרִים הָאֲכָלִים אֹתוֹ לָבֶדוּ" (בראשית מג, לא-לב). והטעם שהשבטים אכלו את לחמם, לפי שהורידו למצרים את הכסף בו קנו את אוכלם וכפי שאמרו "וְכִסְף אַחֲרֵ הוֹרְדָנוּ בְּיָדְנוּ לְשֹׁכֵר אֶכְלֵ" (בראשית מג, כב), לכן הלחם של מצרים לא נקרא לחם רע עין כי היה תמורת כסף. אך כשבני ישראל ירדו ממש למצרים הם החלו לאכול מלחמם של המצריים בלא לשלם כסף או מחיר, ולכן הלחם שאכלו היה לחם רע עין. וזה גרם לישראל לשקוע בגלות מצרים בתוך עומק 'הקליפות' (אור החמה' על זוהר פרשת שמות דף ג ע"א ד"ה ואלה שמות' מהרמ"ק).

אם בני ישראל לא היו אוכלים את לחמם של המצריים בארץ מצרים, הם לא היו נשארים שם בגלות, והמצריים לא היו מציקים להם כלל. ואז גזירת הגלות שנאמרה לאברהם אבינו "פי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ויעבדום ויענו אתם ארבע מאות שנה" (בראשית טו, יג) היתה מתקיימת בארץ אחרת (וזה פרשת שמות דף ג ע"א ד"ה ואלה שמות בני ישראל וד"ה אמר ליה רבי יצחק) כמו בארץ כנען, כי הכנעני היה שולט אז בארץ ולא היתה נחשבת של בני ישראל. וזה היה אפשרי כי גזירת הגלות נאמרה בלשון סתומה "בארץ לא להם" ולא דווקא על ארץ מצרים. ודומה הדבר לגזירת "וענו אתם ארבע מאות שנה" שהתחילה מלידת יצחק אבינו בארץ כנען (ראה רש"י שמות יב, מ ד"ה שלשים שנה וארבע מאות שנה), והתקיים "וענו אתם" במה שלא היו שקטים בישיבתם כמה שנים בארץ כנען. ואז נתינת התורה היתה בארץ כנען ומשה רבינו היה מגיע אליה ולא היו יוצאים עוד לגלות. וכל זה נמנע מישראל מחמת אכילת לחם רע עין של המצריים בהיותם גרים בארץ מצרים (אור החמה' על זוהר פרשת שמות דף ג ע"א ד"ה ואלה שמות' מהרמ"ק).

אי אפשר לקמצן להיות עובד ה' באמת גם אם הוא תלמיד חכם

מדת הקמצנות היא מדה מגונה (מדרש תלפיות' ענף דאגה ד"ה בענין הקמצנות) **ורעה** (יבסא דוד' להחיד"א דרוש יב לשבת כלה דף נד בספר ישעיה סימן לב ד"ה וכל כליו רעים, יפלא יועץ' ערך כילויות ד"ה כילויות היא מדה) **עד מאוד** (מדרש תלפיות' ענף דאגה ד"ה בענין הקמצנות, יבסא דוד' להחיד"א דרוש יב לשבת כלה דף נד בספר ישעיה סימן לב ד"ה וכל כליו רעים). **היא שורש פורה ראש ולענה** (יבסא דוד' להחיד"א דרוש יב לשבת כלה דף נד בספר ישעיה סימן לב ד"ה וכל כליו רעים) **ואם לכל המחלות ולכל העבירות** (יצרור המור' לר' אברהם סבע פרשת מצורע פרק יד, לד ד"ה והנה נעני הבתים) **ואין ברוב המדות המגונות מדה שהיא מגונה ממנה.** ולא עולה ממנה לקמצן אלא גנות ושם רע (מדרש תלפיות' ענף דאגה ד"ה בענין הקמצנות). ואין לו כלל מנוחה בעולם הזה, כי הקמצנות גורמת לו לכמה מריבות עם אשתו ובניו (יבסא דוד' דרוש יב לשבת כלה דף נד בספר ישעיה סימן לב ד"ה וכל כליו רעים), **והוא רע לשמים ורע לבריות** (יפלא יועץ' ערך כילויות ד"ה כילויות היא מדה). וכיון ששלימות האדם היא דווקא במדת הנדיבות, לכן לא יאות לאדם להיות פילי כל כך ולדקדק במשאו ומתנו על כל מטבע ומטבע (מדרש תלפיות' ענף היינו דאמרי אינשי' שער אות ההא). ואם למרות כן הוא קמצן בטבעו, אז שינהיג את קמצנותו רק בהוצאות הנאת גופו (מקור ברוך' לר' ברוך פיטוסי פרשת ראה דף רמו ע"ב ד"ה ישמעתי אני).

אי אפשר לאדם קמצן להיות עובד ה' באמת (ינעם אלימלך' לר' אלימלך מלז'ענסק פרשת מקץ על הפסוק ויהי מקץ שנתיים' דף מה ע"א טור א על פי דברי ר"ת בספר הישר), כי כל ימיו של הקמצן הוא רץ אחרי הכסף וחביב עליו ממונו יותר מגופו וכל מגמתו כל היום לרכוש ולאסוף הון ועושר, והוא מבטל מצוות ומדקדק על הכסף בסביבת הקמצנות והקפילות. ועל ידי זה נעשה אותו האדם לקמצן כאילו שהכניס צלם להיכל, כי כל העת נעשים לו דברים שמפריעים בינו לבין בורא עולם, כגון שלא עושה צדקה בממונו או שמתקמצן לקנות איזה דבר מצוה, ונעשה לו לחוצץ ואמצעי ביניהם. על קמצן זה נרמז בפסוק "עצביהם קָסָף וְזָקָב מַעֲשֵׂה יָדֵי אָדָם" (תהלים קטו, ד) כלומר שיש קמצנים שאצלם ה"קָסָף וְזָקָב" שהם מעשי בני האדם נעשים כמו 'עצבים' כלומר עבודה זרה, הנמצאת בינם לבין בורא העולם (באר מרים' פירוש על טעמי המצוות לר' מנחם המבלי על אות קכז ד"ה הוא מקושי הבנה). ואדרבא, מי שיש לו מוח בקודקודו, הרי שבמצוות התלויות בממון כגון צדקה צריך להוסיף אומץ ולהיות נדיב (עפ"י מקור ברוך' לר' ברוך פיטוסי מתווסס על התורה פרשת ראה דף רמו ע"ב ד"ה ישמעתי אני וכתב שעל ידי כן יזכה לעשירות כפי שאמרו רבותינו 'עשר בשביל שתתעשר' (ראה נמי תענית סוף דף ח ע"ב בשם ר' יוחנן ע"י"ש).

ומי שהוא תלמיד חכם עלול לחשוב כי בהיותו למדן הרי הוא פטור, ויכול לנהוג בצרות עין. אך לא כך, אלא גם הוא יקרא בשם 'נבל' (יבסא למלך' לר' שלום בוזאגלו על תיקוני זוהר הקדמה דף ג ע"א ד"ה אף הכי) **וקמצן** (ארץ החיים' לר' אברהם חיים הכהן מניקלשבורג על התהלים מה, א ד"ה למנצח על שושנים) **אפילו אם שָׁבַע במלחמתה של תורה כפי שנרמז בפסוק "וְיָנֹכַח כִּי יִשְׁבַּע לָחֶם" (משלי ל, כב).** לכן הוא חייב לעשות טובה לאחרים בעלי תורה (יבסא למלך' לר' שלום בוזאגלו על תיקוני זוהר הקדמה דף ג ע"א ד"ה אף הכי) **ואינו פטור.** ואם לא עושה כך אז רוגזת בגללו השכינה הקדושה (פירוש הרב מנחם מנדל בודק על תיקוני זוהר דף ג ע"א ד"ה ונבל שמי), והוא נעשה יותר גרוע מאדם שלא מניח תפילין בשעת קריאת שמע (יגרא דפרקא' לר' צבי אלימלך מדינוב מחבר 'בני יששכר' אות כ, יגרא דפרקא' אות מה). **ועדיף להתחבר עם אדם פשוט שהוא וותרן בממונו במשאו ובמתנו, מלהתחבר עם תלמיד חכם קמצן** (מדרש תלפיות' לר' אליהו הכהן מחבר 'שבט מוסר' ענף וותרנות ד"ה יותר טוב בשם 'ספר חסידים'). וכל אדם שעל פי בחירתו מתנהג בחיי צער לעצמו אך טבעו לאחרים בנדיבות לב, אשריו בעולם הזה ובעולם הבא (זיקוקין דנרא ובעורין דאשא' לר' שמואל הדיא על תגא דבי אליהו זוטא פרק יז אות יט ד"ה לכן אמר אחר כך).

לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס	לעילוי נפש רוח נוסחת של: שושנה בת מרים ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: אברהם חי בן יוסף שעשוע ויל' לחיים ושלום י"ג אדר א' תש"ס לעילוי נפש רוח נוסחת של: רחה בת מרים ויל' <
---	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---